

Buližník je zvláštním druhem silicitu tvořeného schránkami mikroorganismů a křemičitým gelem, dnes rekrystalizovaným na křemen. Ten je velmi odolný vůči zvětrávání, proto buližník často tvoří vysoké skály a krajinné dominanty. Černošedá barva napovídá o příměsí uhlíku – to byla původně rozkládající se organická hmota, která ukazuje na nedostatek kyslíku na tehdejšímořském dně.

Působením tektonických tlaků při vrásnění tvrdý, ale poměrně křehký buližník praskal za vzniku trhlin a zlomů. Do škvír pronikaly roztoky,

kteřé vyplňovaly trhliny současně s jejich otevíráním za vzniku **syntektonických žil** bílého křemene. Pokud se vytvořila prasklina ve vhodné orientaci, prasklina se neotevírala, ale stěny se podélně posouvaly a otíraly o sebe. Vzniklo tak rýhování, podle kterého poznáme, že se jednalo o **posun (zlom s ohlazem)**. Podle dalších struktur můžeme rozpoznat, kterým směrem se bloky navzájem mýjely, a určit tak kinematický charakter zlomu.

Tvrdość, černá barva a odolnosť vůči kyselinám vedly k využití tohoto materiálu jako tzv. prubiřského kamene ke **zkoušení pravosti zlata**. Testovaný kov se o drsný povrch kamene trochu otřel a pak smočil kyselinou. Pokud se otřelek rozpustil, bylo zlato falešné.

Vznik: Silicitové uloženiny (buližníky) vznikaly na dně proterozoického oceánu různými procesy (biogenně, z hydrotermálních roztoků). Při subdukcii oceánského dna během kadomské orogeneze na konci proterozoika byly tektonicky zapracovány do akrečního klínu kadomského flyše.

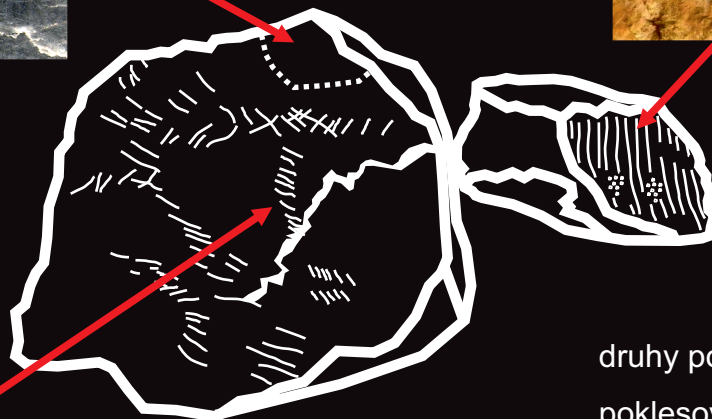

světle a tmavě šedé vrstvičky křemenné hmoty mají různý obsah grafitu

rýhování určuje směr pohybu

podle natočení zrnitě odtržených ploch lze určit smysl pohybu

druhy posunových zlomů:

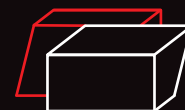
poklesový

přesmykový

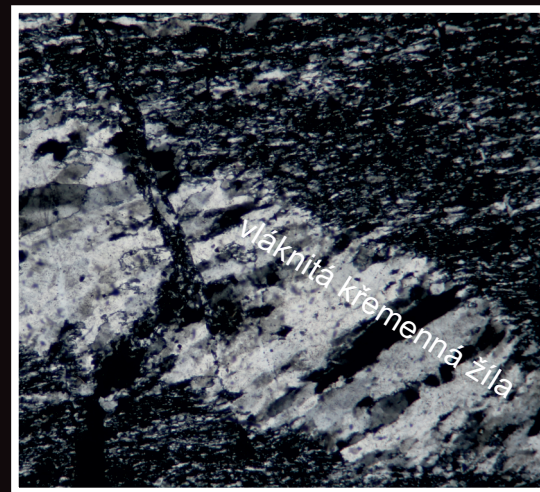
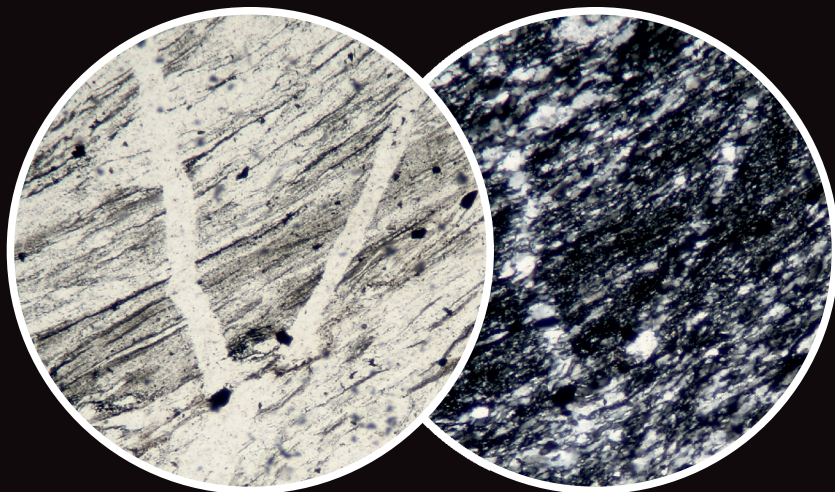
levostranný

pravostranný

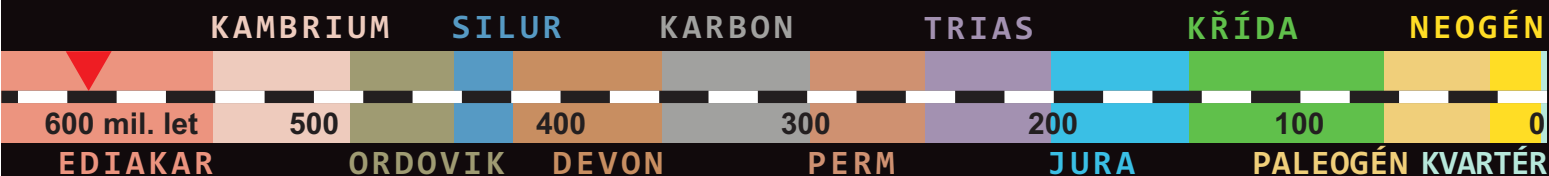
kulisovitě uspořádané žilky ("en echelon", [čti án ešelón]) tvořené bílým křemenem vznikají v důsledku posunu ker rovnoběžně se zónou, ale "proti srsti" žilek

Hornina a minerály: Šedočerný převážně masivní silicit s bílými křemennými žilkami, které jsou velmi hojné; silicit se skládá převážně z křemene a organické příměsi, přičemž obsah SiO_2 je téměř 98 % (Vorel, *red.*, 2014).

Stáří: Horniny se obvykle řadí do kralupsko-zbraslavské skupiny proterozoika, i když zde

zřejmě tvoří jen tektonické šupiny. Paleontologické nálezy mikroskopických palynomorf jako *Trachysphaeridium* sp. a *Leiosphaeridia* sp. v silicitech se stromatolity (Fatka & Gabriel, 1991) řadí tyto horniny do ediakaru (stáří 635–541 mil. let; Segreev, 2009; Vorobeva *et al.*, 2009), neo-proterozoikum (starohory).

Regionální zařazení: Evropské variscidy:
zóna armorická; Český masiv: oblast
středočeská: barrandien: barrandienské
proterozoikum.

Lokalita odběru: Líšná u Zbiroha severo-
západně od Hořovic, vzorky byly odebrány
v širším okolí kóty 588 m n. m. Černá skála
1 km severně od obce. ►

Souřadnice: 49° 53,9' s.š., 13° 48,3' v.d.

